Martin Chodúr

Cesta na osmitisícovku

...vede přes beskydské kopečky, říká Martin Chodúr, zpěvák s nádherným hlasem, který hraje na víc hudebních nástrojů, než má prstů na obou rukách, a nade vše miluje beskydské kopce. Hudebně vzdělávat se začal ve své rodné Ostravě už jako tříletý. Nejdřív to byl zpěv a zobcová flétna, pak přišel akordeon, heligonka, klávesy, klarinet... Právě ve hře na klarinet absolvoval na Janáčkově konzervatoři. Přišlo období rockových kapel a po triumfu v pěvecké soutěži Česko Slovenská SuperStar se v roce 2009 vydal na sólovou dráhu. **Stal se respektovaným interpretem, který zvládá suverénně všechny hudební žánry a je vyhledávaný doma i v zahraničí. Vedle toho se také čím dál víc prosazuje jako skladatel.** S pětiletým synem a partnerkou Ivonou žije ve vesnici nedaleko Ostravy.

Autorka: **Marie Formáčková**, Foto: **Archiv Martina Chodúra**

■ Zpíváte, skládáte, hrajete na spoustu nástrojů - po kom z předků jste hudební talent zdědil?

Těžko říct, v naší rodině se vždycky hrálo a zpívalo, jsem tedy takovou směsicí nejen rodičů, ale i dalších předků. Babička, Božena Onderková-Poremská, zpívala od roku 1945 v operním sboru Zemského divadla v Moravské Ostravě, dnešním Národním divadle moravskoslezském. Jako dítě jsem si často zpíval s maminkou a hráli jsme si k tomu na kytaru, velký hudební fanoušek je i tatínek. Ten sice hlavně psával básně a povídky, ale odjakživa miluje rock, například The Rolling Stones, a já mám v tomto směru stejný vkus.

■ Rodiče, kteří vědí, co život umělce obnáší, dost často svým dětem podobnou životní dráhu rozmlouvají. Jak to bylo u vás doma?

Rodiče mi nic nerozmlouvali, uklidňovalo je, že vedle zpívání také hraji na hudební nástroje. V tom, že jsem vystudoval na konzervatoři klarinet, viděli i určitou životní jistotu. Když se nechytím jako zpěvák, můžu hrát v některém orchestru jako klarinetista. A když mi to nevyjde s tímto nástrojem, mám v záloze pár dalších.

■ Líbila se vám představa, že budete členem symfonického orchestru?

Dovedl jsem si to představit, i když jsem hrál na kytaru a zpíval úplně jiný žánr. Už v jedenácti jsem založil s kamarádem mého staršího bratra skupinu Eruption of Emotions, kterou jsme později přejmenovali na The Moods. Vystupoval jsem i dalšími kapelami, třeba s Mystic Fable, a od roku 2003 jsem byl pět let členem na Ostravsku populární skupiny Robson. Koncertovali jsme, dokonce vydali album a objevili se i v České televizi v pořadu Noc s Andělem. Pak jsem ještě nějaký čas tvořil duo s basbarytonistou operního sboru ostravského Národního divadla Petrem Urbánkem a absolvovali jsme několik koncertů. Doprovázel jsem jej na klarinet a hráli jsme kletzmerové písně.

■ A poté přišlo vítězství v SuperStar.

Nejdřív jsem se prostě přihlásil, aniž bych od toho něco zásadního očekával. Jen jsem si to chtěl zkusit. Jenomže jsem postupoval dál a dál, cože bylo překvapující jak pro mě, tak i pro mé okolí, hlavně rodiče. Ti se tehdy začali obávat, aby mě tahle soutěž nesvedla z cesty, která se přede mnou tak hezky rýsovala. Moje kapely totiž brali jako zábavu, ze které vyrostu.

■ Rodiče neměli z vašeho vítězství radost?

To ne, moje vítězství je samozřejmě těšilo, ale nebyli si jistí, že mi to může vydržet. Nevím, jestli jsou si jistí dnes, po víc jak deseti letech, ale já jsem šťastný, že to tak dopadlo. Moje práce mě těší, a to nejen zpívání, ale také skládání a hraní. Rád vystupuji se svou kapelou Mach, ale i s mnoha dalšími, které mě ke spolupráci zvou, včetně velkých symfonických orchestrů. Před časem jsem například vystupoval na Slovensku na koncertu věnovaném předčasně zemřelému Karlu Duchoňovi, a byl to nádherný zážitek.

KDYŽ JSEM VYHRÁL SUPERSTAR, RODIČE SE ZAČALI OBÁVAT, ABY MĚ TAHLE SOUTĚŽ NESVEDLA Z CESTY, KTERÁ SE PŘEDE MNOU TAK HEZKY RÝSOVALA.

■ Nenapadlo vás někdy, že byste měl život jednodušší, kdybyste žil v Praze?

O přestěhování jsem nikdy neuvažoval. I když v Praze je spousta možností, hlavně díky množství muzikálů, které se tam uvádějí, respektive před epidemií covidu uváděly a doufám, že už se to zase rozjede, ale zrovna tenhle žánr mě nikdy nelákal. Pro mě je Ostrava ideální, protože vystupuji po celé republice a dost často i na Slovensku, třeba v Košicích, a to bych měl z Prahy dál. Naše vesnička pod Lysou horou je pro život ideální, odtud můžu vyrazit kamkoliv. Navíc nejsem kavárenský typ a raději se toulám po horách, než po městských ulicích.

■ Máte pětiletého syna, takže už se zřejmě dá odhadnout, jestli je víc po uměleckém tatínkovi nebo mamince, která je podnikatelkou.

Synovi už pomalu bude šest a řekl bych, že má uměleckou duši. Rád zpívá, začíná hrát na klavír, a až ještě trochu povyroste, chtěli bychom, aby chodil do umělecké školy. Nemusí z něho nutně jednou být muzikant, ale je dobré, když si člověk umění do života vpustí, žije se mu pak líp. Určitě duši víc prospěje třeba hra na klavír, než věčné vysedávání u počítače.

■ Líbí se mu, jak zpíváte?

Líbí, ale nesmím to přehánět. To pak řekne: „Tatínku, nezpívej, teď budu zpívat já!“ Ovšem negativně vnímá, když cvičím nebo mě moje práce odvádí z domova. Podle něho bych si s ním měl hrát a ne sednout do auta a zmizet. Ale vypadá to, že bude mít umění rád.

■ Jak to máte doma zorganizované, oba jste zřejmě hodně vytížení a syn je ještě malý?

Nemáme žádný problém. Moje partnerka léta působila jako generální ředitelka kosmetické firmy, ale to už je minulost. Dnes podnikáme spolu, máme společnou firmu, a vyhovuje nám to. Vyjdeme si vstříc, v péči o syna se střídáme, a když někdy musíme z domova oba, jsou tu prarodiče. Ivonina (partnerka se jmenuje Ivona) maminka bydlí vedle nás, moje maminka v Ostravě. Náš syn prostě nestrádá.

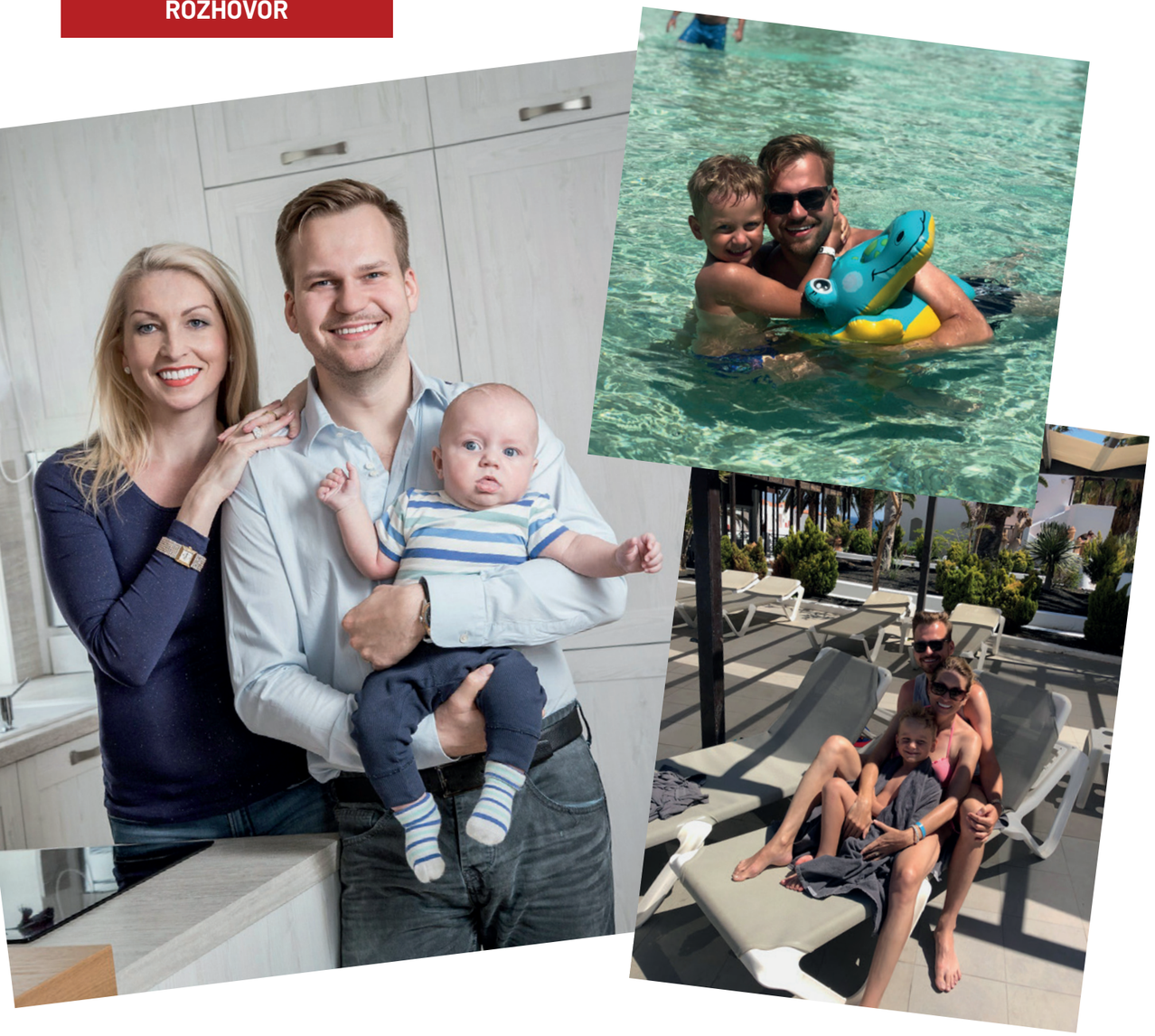

Ač je vám teprve jedenatřicet, máte už stabilní kariéru. Ale sny určitě máte?

Mám spoustu snů, ale ty nejsou zcela definitivní. Snažím se přibližovat nedostižnému ideálu, který mě neustále žene kupředu. Je to jako bych lezl na osmitisícovku, ale věděl, že na ni sotva někdy vylezu. Důležitý je však ten pohyb, směr, kterým člověk jde. Hlavní je nestát na místě. Tento řekněme duchovní cíl, má však pod sebou spoustu cílů menších, které už dosažitelné jsou. Takové beskydské kopečky. Před časem jsem si třeba předsevzal, že se zlepším v technice, pak jsem se zase usnesl, že se zbavím svých zdravotních potíží.

Jaké jste měl zdravotní potíže?

Začal jsem mít při zpívání najednou nepříjemný pocit. Nejdřív jsem netušil, oč jde, ale posléze jsem zjistil, že na vině je překyselení žaludku. Jelikož jsem typ, který chce všemu přijít na kloub, prozkoumal jsem, oč se jedná a změnil životosprávu.

ÚLOHOU RODIČŮ JE DÍTĚ CHRÁNIT DO DOBY, NEŽ JE NATOLIK ROZUMNÉ, ŽE O SOBĚ MŮŽE ROZHODOVAT SAMO.

Sníte také o budoucnosti svého syna?

Ještě než jsem měl dítě, tak jsem věděl, že všichni jsme samostatné bytosti a úlohou rodičů je dítě chránit do doby, než je natolik rozumné, že o sobě může rozhodovat samo. Co bude jednou náš Martin dělat, je jeho věc, bude-li chtít poradit, udělám to rád, ale nic víc. Každá doba je jiná, každá situace je odlišná, co bylo dobré pro mě, nemusí být jednou dobré pro něho.

Z čeho máte zrovna teď největší radost?

Dal jsem spolu se svou doprovodnou kapelou Mach dohromady svoje páté album, které se jmenuje „Tisíc a jedna noc“ a byla to pro mne krásná práce. Jelikož jsme kvůli „lockdownu“ spolu nemohli být v jedné místnosti, nahrával jsem spoustu partů u sebe doma v mém malém nahrávacím studiu. Na všechno jsem měl čas, na skládání, na zpívání, i na nahrávání veškeré hudby. Zahrál jsem si i na všechny hudební nástroje, které ovládám – klarinet, saxofon, flétnu, klávesy, kytary, dokonce i na trubku. ●

Liška obecná

Kde lišky dávají dobrou noc?

Autor: **Pavel Žižka**
Foto: **Depositphotos**

Podnebí České republiky i většiny Evropy označujeme jako mírné, tedy mírné vůči člověku. Podobným slovem bychom se nebáli označit ani naši faunu. Je pravda, že se v Beskydech tu a tam objeví medvěd, v pohraničních horách přibývá vlků a fotopasti na Šumavě občas vyfotí nějakého toho rysa. V kulturní a člověkem kontrolované krajině Čech, Moravy a Slezska jde ale stále spíš o vzácnost, která potěší přírodovědce, ale nevyleká snad ani Karkulku. Pomyslné žezlo naší největší běžné šelmy tak v pacce třímá **liška obecná**. A když už se řeč točila kolem pohádek, vedle vlků a medvědů se to v nich hemží i liškami.

Lišky loví obvykle brzy ráno nebo za soumraku.

Ať je vaší příběhovou favoritkou kterákoli z nich, nejspíš jste se také neubránili údivu, když jste první živou lišku viděli za šera přecházet silnici. Tohle zvíře že chtělo vozit Budulínka na ocásku? S výškou 30 až 40 centimetrů v kohoutku a váhou obvykle do deseti kilogramů určitě nejde o člověku nebezpečné zvíře.

KDYŽ MÁ LIŠKA HLAD...

Liška to ví, a tak na jejím jídelníčku najdete jiné živočichy. A nejen živočichy. Ačkoliv ji systematičtí zoologové zařadili mezi psovité šelmy, jde spíše o všežravce a potravního oportunistu. Nepohrdne k snědku ničím, co mu dodá dostatek energie. V cimrmanovském přepočtu na myši potřebuje liška obecná denně ulovit kořist odpovídající přibližně patnácti až dvaceti myším. Ale je jí v zásadě jedno, jestli tuto energetickou hodnotu získá z hrabošů, ptáků, hmyzu, ještěrek, žab,... nebo žížal. Poradit si dokáže nejen s králíkem, ale dokonce i mladým srnčetem. A když není maso, vybere si i mezi rostlinami. Je-li naopak potravy, kterou loví pomocí dlouhých skoků, nadbytek, ukládá si ji do podzemních skrýší. Ty později najde díky perfektnímu čichu. Inu, psovitá šelma.

V CIMRMANOVSKÉM PŘEPOČTU NA MYŠI POTŘEBUJE LIŠKA OBECNÁ DENNĚ ULOVIT KOŘIST ODPOVÍDAJÍCÍ PŘIBLIŽNĚ PATNÁCTI AŽ DVACETI MYŠÍM.

Co se týče podzemí, pro lišky je důležité i v době rozmnožování. Samice, které se jinak stejně jako samci zdržují hlavně v husté vegetaci, v souvislosti s rozmnožováním hledají tu správnou noru. Někdy si ji vyhrabou, jindy využijí už existující úkryt po dřívějším obyvateli. Zde pak v zimě dochází k páření a po ani ne dvou měsících i k narození štěňat. Ta obvykle bývají přibližně čtyři. Liščí rekordmanky porodily v jednom vrhu i více než deset slepých tmavých liščat. Svět, tedy noru, si poprvé prohlédnou asi po čtrnácti dnech a po měsíci už se odváží i ven z ní. Matka se o ně ale stará další řadu týdnů.

V souvislosti s liškami se poměrně často hovoří i o nemocech, které mohou přenášet na hospodářská zvířata například při lovecké výpravě do kurníku. Svrab neboli prašivina chovatele při nejmenším nepotěší. Mnohem větším strašákem je ale vzteklina. Díky vakcinaci pomocí návnad se jí ale minimálně ve vyspělých státech daří držet na uzdě. U nás byla u lišek zaznamenána naposledy v roce 2002.

PROBLÉM V AUSTRÁLII

O kráse a zajímavosti lišek ale vyprávějte myslivcům, pro něž jde o přemnoženou škodnou. Ještě horší pověst si, mimochodem samozřejmě díky člověku, vybudovala v Austrálii. Správně se divíte, co na tomto kontinentu liška obecná pohledává. Přirozeně se totiž vyskytuje v mírném, subtropickém i subpolárním pásu severní polokoule. Je tak zároveň Evropankou, Asiatkou i Američankou a tak trochu i Afričankou. V 19. století ale lišku obecnou člověk dovezl i do Austrálie, kde se jí bez přirozených nepřátel a potravních konkurentů začalo výjimečně dařit. To stejné se pak rozhodně nedá říct o její kořisti. Podle vědců má svůj podíl na vymření pětadvaceti druhů malých australských savců. Více než dvojnásobek patří i díky liškám k druhům vyhynutím ohroženým. Je to ale vina lišek, nebo člověka? ●